MEDEDELINGEN HEEMKRING OKEGEM

24ste Jaargang, 1999, Nr. 3-4
VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS
Afgiftekantoor Ninove 1
3e-4e trimester 1999

BESTUURSLEDEN

Voorzitter: Herman Van Isterdael, Idevoordelaan 27, Okegem
(054/32.23.02)
Secretaris: Patrick Praet, Kievitlaan 25, Ninove
(054/32.71.58)
Penningmeester: Suzanne Van der Speeten, Hazeleerstraat 19, Okegem
(053/66.76.89)
Bestuursleden:
Jozef Van der Speeten, Guldenboom 12, Okegem
(054/33.55.75)
Godelieve De Deyn, Kouterbaan 34, Okegem
(054/33.48.70)
André Segers, Idevoordelaan 25, Okegem
(054/33.65.68)
Herman Brantegem, Hazeleerstraat 24, Okegem
(053/68.04.51)

Uitgegeven met de steun van het stadsbestuur van Ninove.

Verantwoordelijke uitgever: Herman Van Isterdael
Idevoordelaan 27, 9400 Okegem-Ninove
Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

Een jaarabonnement op Mededelingen Heemkring Okegem kost 150 frank. Erelid wordt men vanaf 200 frank. Lid worden kan door de som te storten op rekeningnummer 001-1565869-74 van Heemkring Okegem.

Voorzijde: het stationsgebouw van Okegem, sinds juli 1997 een beschermd monument.

Provincie
Oost-Vlaanderen

OKEGEMSE PLAATSNAMEN: NAMEN VAN WEGEN EN WATERLOPEN

Herman Van Isterdael

Hierna volgen in alfabetische volgorde de namen van wegen en waterlopen zoals die werden aangetroffen in archiefstukken over Okegem of opgetekend uit de volksmond. Eerst komt de oudste vermelding en schrijfwijze van de naam en daarna de andere verschillende schrijfwijzen met datum en vindplaats. De ligging van de wegen wordt soms verduidelijkt via verwijzing naar de huidige straatnamen en soms met verwijzing naar de nummering op de kadasterkaart uit het jaar 1810. Hiervan schonk de Heemkring enkele jaren geleden een gratis afdruk aan de leden. Tot slot volgt dan nog een naamsverklaring.

Niet minder dan 77 namen van wegen en 32 namen van waterplassen of waterwegen waren in de loop der eeuwen in Okegem in gebruik en werden opgetekend. Soms ontbreekt nog een datum over de invoering van een straatnaam. Indien een van onze lezers nog aanvullingen kan bezorgen: deze worden in dank aanvaard. Nog iets: een bepaald wegje werd in mijn jeugdjaren "str...kesken" of "sch...kesken" genoemd. Ik heb het uit schroom niet opgenomen in de lijst.

Langs straten, wegen, banen, dreven, wegjes en 'keskens'[1]

1. **Aalstersesteenweg**. - Weg tussen Ninove en Aalst. Is de noordelijk grens tussen het grondgebied van Okegem en Ninove.

2. **Astridbaan**. - Straatnaam, baan genoemd naar koningin Astrid, echtgenote van Leopold III, na de fusie met Ninove verandert in Guldenboom.

3. **Beekstraat**. - De beeckstraete (A, 1628), beckstraete (A, 1679), drij behuysde steden oost de beeckstraete (Rb, 1695), oost de beekstraete (Rn, 1785). Huidige Leopoldstraat.

4. **Beekweg**. - Beekweg (Ab, 1844, weg nr. 14). Wegje langs de Neerbeek van aan de grensscheiding met Ninove naar de Leopoldstraat.

---

[1] De nummers verwijzen naar de percelen op de kadasterkaart van 1810. Gebruikte afkortingen: **A**: akten en contracten, **Ab**: atlas buurtwegen, **Ar**: rekening van de armentafel, **Aw**: atlas waterwegen, **D**: dorpsrekeningen, **K**: kadaster, **Kr**: kerkrekening, **L**: landboek, **La**: legger van de eigendommen van de abdij van Ninove, 1644-1645, **M**: familiearchief Merode-Westerloo, **Nb**: notariële akten studie notaris Van den Berghe, **O**: ommestellingskohier, **Oa**: oorkonden abdij Ninove, **P**: procedurerollen, **Pb**: register van pachten abdij Ninove, **Pk**: penningkohier, **Pr**: processen, **Ra**: rekeningen abdij Ninove, **Rb**: renteboek van de kerkfabriek en armentafel, **Rm**: register van renten van Pieter Masieres, 1465 (A.R., Rekenkamer 45217), **Rn**: registers van renten abdij Ninove 1703-1785 (archiefnrs. abdij Ninove 107-108), **RvVl**: Raad van Vlaanderen, **S**: staten van goed, **Sc**: inspecties van de wegen, **V**: openbare verkopingen en verpachtingen, **W**: wezenrekening.

5. **Borreweg**. - Borreweg (Ab, 1844, weg nr. 19). Born, borne, borre = bron, op dit ogenblik weg leidend van de Kouterbaan naar de Fonteinstraat. Eertijds startte de Borreweg aan de Kouterbaan aan perceel 314 naar het wegje achter de hoeve Hugo Baeyens aan perceel 299, vandaar naar de Neerbeek en dan naar de Leopoldstraat aan perceel 604, dus in de nabijheid van de Rattenborch, Rattenborre.

6. **Bosstraat**. - 1 dachwant an de boschstrate (Pb, 1525), op het boschvelt boven de boschstraete (A, 1672), noort de kromme boschstraete ofte de dolen (S, 1733). Straat leidend naar het Bosveld. In 1981 vervangen door de naam Hofstad.

7. **Bosveldweg**. - Boschveldweg (Ab, 1844, weg nr. 16). Wegje van de Kattestraat aan perceel 220 naar de Neerbeek en van daar schuinweg naar de Steenweg op Aalst.

8. **Bosweg**. - Boschweg (Ab, 1844, weg nr. 7). De huidige Bosstraat, vanaf de Leopoldstraat liep deze weg door tot aan weg nr. 16, de Boschveldweg, die vanaf de Kattestraat naar de steenweg op Aalst liep.

9. **Brabandersweg**. - Brabandersweg (Ab, 1844, weg nr. 13). Wegje genoemd naar de aanpalende eigenaar.

10. **Broekstraat**. - Partije lants ofte lochtinck genoempt broeckxlochtinck groot vijfenseventigh roeden oost de broeckstraete (A, 1729), den grooten dam genampt de broekstraete (Sc, 1764), Broekstraete (K, 1810), Broekstraet (Ab, 1844, weg nr. 5). Straat leidend naar de broeken, dit zijn laag gelegen moerassige plaatsen. Wordt nog altijd Broekstraat genoemd.

11. **Bruggeweg**. - Bruggeweg (Ab, 1844, weg nr. 17). Wegje leidend van de Luipaardweg naar de vroegere brug te Eversem.

12. **Burgemeester Couckstraat**. - Burgemeester Couckstraat (kiezerslijst). R. Couck was burgemeester van Okegem in 1953-1954.

Coedreve. - zie Koedreef.

13. **Dam**. - Aenden dam (M, 1595), op twee dachwant meersch oost lancxt den dam (Kr, 1642), den dam leedende naer de brugge (A, 1685). Dam: dijk, wal, verhoogd voetpad langs het water. Te Okegem waren er drie wegen die dam genoemd werden: de grote (Broekstraat en verlengde) en de kleine (Schoolstraat en verlengde). Beide leidden naar de Venningen. Verder werd de Bruggeweg ook dam genoemd.

14. **Damstraatje**. - West ende noort het damstraetken (S, 1735). Huidige Broekstraat.

15. **Dorpkouterlos**. - Dorpkouterlos (Ab, 1844, weg nr. 9). Weg van het Dorp rechtdoor naar de St.-Jozefkapel in de Polder. Is een gedeelte van de huidige Kouterbaan en Prof. Van Vaerenbergstraat.

16. **Dreef**. - Ende metten anderen zyden yeghen den dreve (M, 1549), den dreuve (A, 1682), suyt west de dreve naer thoff te Rieff (L, 1695), int gehuchte ter beken tegen de boschstraete beneden aen den dreve (A, 1673), noort oost de selve mevrouwe met het hoff trabuijs noort den dreve (L, 1695), oost de dreve leedende naer den smessenmeersch (Rn, 1785). Weg met bomen beplant. Verscheidene wegen

worden dreef genoemd, zo zijn in 1695 vier dreven vernoemd: de huidige Riefstraat, het verlengde van de huidige Schoolstraat, de toegang tot de weide van St.-Michiels en de toegang tot de Vosmeers van de abdij van Ninove.

17. **Dries**.
1/ Int gehuchte ter beken suijt triesselken (A, 1682).
2/ Woonhuys staende op cynsgrond op den driesch theversem (S, 1785). Dries is tijdelijk rustend akkerland of minder goed akkerland, maar ook dorpsplein. Te Eversem ligt de dries op de kruising van de Fonteinstraat en de Kouterbaan, een driesprong van wegen, aan de grens van het Kouterken. Op het gehucht van de Neerbeek is de dries eveneens een driesprong van wegen. Volgens A. Verhulst, *Landschap en landbouw* ..., p. 126, behoorde vanaf de 8ste-9de eeuw bij iedere nederzetting een dries. Zijn functie was een verzamel- en weideplaats voor de dorpskudde.

Eversemstraatje. - Zie Eversemweg.

18. **Eversemstraat**. - Straete van Eversem (Burg. Stand, 1797), Eversemstraet (Burg. Stand, 1808).

19. **Eversemweg**. - Everschemstraetje, ook Everschemweg (Ab, 1844, weg nr. 10bis). Wegje van de Fonteinstraat aan perceel 564 naar de Polder tot aan de Leopoldstraat aan perceel 632.

20. **Fonteinstraat**. - Behuysde hofstede paelende noort de fontijnstraete (Pr, 1667), de fonteynstraete (A, 1667), fonteynestraete (Ar, 1678), fontaeynstraete (Burg. Stand, 1797), fonteynstraet (Ab, 1844, weg nr. 3). Straat met talrijke natuurlijke bronnen.

21. **Fonteinweg**. - Groot metten fontijnwegh (L, 1695). Zie Fonteinstraat.

22. **Frans van de Perrekaai**. - Frans Van de Perre was politiek gevangene en overleed op 27 februari 1945 in het kamp van Neuengamme.

23. **Gravenstraat**. - Voor zijn stede commende met beede henden an tsgraven straete (Rm, 1465). De straat van de heer, hier van de graaf van Vlaanderen als heer van Okegem.

24. **Groeneweg**. - Met den groenenwech (A, 1638), groenenwich (P, 1691), aenden Groenen wegh (L, 1695). Wegje vanaf het centrum van de polder, waar de wegjes samenkomen, naar de huidige Hazeleerstraat tot aan de Grobbe, was oorspronkelijk volgens J. Lindemans een wegeltje over braakliggend (=groen) land dat jaarlijks verlegd werd over het gedeelte van de drieledige akker dat onbewerkt bleef.

25. **Grote Baan**. - 3 bunder lants tegen de groote baene (S, 1702). Baan gelegen langs de drie bunder, nu bovenste deel van de Hazeleerstraat.

26. **Grote Dam**. - Aen den grooten dam (A, 1639), ontrent 50 roeden meersch gelegen in de venningen suijt den grooten dam (P, 1685), den grooten dam genampt de broekstraete (Sc, 1764). Dam is een verhoogd voetpad. De grote dam was de Broekstraat en verlengde.

27. **Hazeleerlos**. - Haezeleirlos (Ab, 1844, weg nr. 11). Is de huidige Hazeleerstraat.

28. **Hazeleerstraat**. - Straat genoemd naar het hof te Hazeleer.

29. **Heerbaan**. - Dherrebaene (Ar, 1648), d'heerbaene van t'selve ninove naer Aelst, dherbaen (L, 1695). Heerbanen en heerwegen waren wegen van bovenlokaal belang. Het zijn wegen naar andere dorpen, over het algemeen oude wegen.

30. **Heerstraat**. - Zuyt tseeren strate genoempt den nienofschen wech (Lenen Ninove, 1616), sheren strate (passim). Grotere baan waarlangs de heer van de heerlijkheid het recht bezat om bomen te planten.

31. **Heerweg**. - Neven den heerwech (Pb, 1461), herwech (La, 1644), heirewegh (S, 1676). Zie heerbaan.

32. **Holenweg**. - Opten holenwech (Leenboek Ninove, 1443), een half bunder lants neven den holenwech (Pk, 1571), holenwich (A, 1680), aen de holle wegh (A, 1749). Andere naam voor de Holstraat.

33. **Holstraat**. - Neven de hoelstrate (Pb, 1525), de hoolstraete (S, 1641), de hollenstraete (S, 1643), de holstraete (La, 1644, A, 1679, passim), hollestraete (S, 1678, kaart bezit kerkfabriek, 1839). Een deel van de huidige Leopoldstraat, in de volksmond nog steeds de Hollestraat, was eertijds een holle weg, diep gelegen of uitgeholde weg.

34. **Holstraatweg**. - Holstraetweg (Ab, 1844, weg nr. 20). Wegje van de Kouterbaan naar de polder aan de 5 wegen en vandaar noordwaarts naar de vroegere steenbakkerij rechtover het kerkhof.

35. **Hooistraatje**. - Aen de plaetse oost het hoystraetjen (Kr, 1793). Straatje waarlangs het hooi van de weiden naar de hoeven gevoerd werd, huidige Schoolstraat.

36. **Idevoordelaan**. - Naam van de straat in de wijk Idevoorde bij de kerk. Aangelegd tussen 1960 en 1970.

37. **IJzerenweg**. - door den ijzerenweg 35 are 20 ca land afgenomen blijft nog 40 are 40 ca (Archief pastorie, 1853). De spoorweg wordt in de volksmond ijzerenweg genoemd.

38. **Jan Ockeghemstraat**. - Joannes Ockeghem was een musicus (geboren ca. 1420-overleden 1497) wiens familie van Okegem stamde. Naam gegeven in 1981 in vervanging van Statieplein.

39. **Kaaibaan**. - Waer men 't noemt den hust palende zuid en west de kaeibaen (1842), Kaeybaan (Ab, 1844, weg nr. 4). Beginnend achter de kerk aan de Fonteinstraat tot de brug. Huidige Frans Van de Perrekaai.

40. **Kattestraat**. - Suyt de cattestraete (S, 1777). Eerste vermelding in 1777 en verdringt in de 19de eeuw de aloude naam Ninofstraat. Kattestraat is een zeer recente plaatsnaam te Okegem. Bovendien is het een zeer verspreide benaming, gewoonlijk een zijstraat bij een agglomeratie. Het zijn wegen die opgehoogd werden. De Brouwer J.[2], verbindt de kat als diernaam met toverdier, vandaar misschien een plaats waar de mens zich minder veilig voelde.

---

[2] DE BROUWER Jozef, *Toponymie van Lede*, in: *Het Land van Aalst*, 10, 1958, p. 264.

41. **Kerkvoetweg**. - Noort den kerckenvoetwegh (S, 1728). Deel huidige Luipaardweg.

42. **Kerkweg**. - Uuyt haerlieder stede noort het kercken goet west het cauterken ende straetken suyt den kerckenwich (Kr, 1642), den kerckwich (Rb, 1678). Huidige Fonteinstraat tussen de Bruggeweg en de kerk, de inwoners van Impegem kwamen langs deze weg naar de kerk.

43. **Kets**. - Den kedts (A, 1694), aen de plaetse suyt het goet van weylent mevrouwe deser prochie ende noort de kets loopende naer thof te rihoven (Ar, 1704), noort het ketsken ende suyt de fontijnstraete (Rb, 1740). Kets met de betekenis smal straatje of wegje, wegen die rondom bewoonde plaatsen of hoven draaien, nog steeds in gebruik in de volksmond.

44. **Kleine Dam**. - Stuyckende tegen den cleenen dam (Kr, 1642), cleynen dam (A, 1681). Huidige Schoolstraat en verlengde, ook korte dam genoemd.

45. **Koedreef**. - Suyt den coedrefve (Kr, 1642), suyt den coedreve loopende van de plaetse naer de venningen (A, 1716). Sommige wegen leidend naar weiden werden koedreef genoemd o.a. ook de huidige Schoolstraat.

46. **Koestraat**. - Lancxt het coestraetken loopende naer de weeden (A, 1700). Huidige Schoolstraat.

47. **Kouterbaan**. - Noort de cauterbane (S, 1728), kauterbaan (K, 1853).

48. **Kouterlos**. - Kauterlos (Poppkaart), kouterlos (gemeenteraadsverslag 1865). Wegje van aan de vroegere gemeenteschool naar de St.-Jozefkapel in de polder.

49. **Kouterstraatje**. - III dachwant L roeden ant couterstraetken (Pb, 1472), cauterstraetken (S, 1669), cauterstraetje (S, 1763). Huidige kouterbaan.

50. **Kouterweg**. - Noort west den cauterwegh (L, 1695). Huidige Kouterbaan.

51. **Kruisweg**. - Kruysweg (Ab, 1844, weg nr. 21). Van het wegje aan de hoeve van Hugo Baeyens aan perceel 299 naar de Kouterbaan aan de vroegere gemeenteschool aan perceel 351 en vandaar schuinweg de huidige Kouterbaan volgend tot aan de Luipaardweg.

52. **Lange Dam**. - Een partije meersch in de venningen de derde sijde den langhen dam (A, 1682), langen dam (A, 1724). Is identiek aan Grote Dam.

53. **Leopoldstraat**. - Straat genoemd naar een Belgisch koning.

54. **Luipaardweg**. - Luypaertweg (Ab, 1844, weg nr. 17). Weg vanaf de Fonteinstraat aan perceel 399 naar de huidige Borreweg en vandaar naar de Kouterbaan aan perceel 389, vandaar loopt het wegje verder door naar de Hazeleerstraat aan perceel 575 en dan noordwaarts naar de Steenweg op Aalst naar het Hellegat.

55. **Melkweg**. - Van de passagie van de melck ende nienofwich (A, 1700). Huidige Schoolstraat.

56. **Molendries**. - Waerinne licht leen tot drij bunderen twee dachwanden gehauden van den voorseiden leenhove van liedekercke twelck paelende is... metten eynde boven jeghens den meulendriesch (V, 1703). De Molendries ligt boven de Aalstberg op de grens van Bakergem en Okegem. Dries is rustend akkerland of minder goed akkerland, maar ook dorpsplein. Zie Dries.

57. **Molenweg** tussen perceelnrs. 229 en 230. - Molenweg (Ab, 1844, weg nr. 15). Wegje van de Kattestraat naar de Triepen langs perceel 237.

58. **Neerbeekstraat**. - Huidige straat in de wijk Neerbeek.

59. **Neerbeekweg**. - Neerbeekweg (Ab, 1844, weg nr. 8). Huidige Neerbeekstraat, in de Wegenatlas van Okegem loopt deze weg tot aan de vijf wegen. Op het Popp-plan loopt de weg verder door in de Polder naar de Hazeleerstraat.

60. **Ninovestraat**. - Den nienefschen straete (A, 1628), de nienoefsche straete (A, 1640), nienofstraete (S, 1643), ninofstrate (S, 1647), nienoefstrate (S, 1677), suyt de nienof straete (Rb, 1678), nienoffsche straete (A, 1680), nineves-traete (Rn, 1703), noort den ninofschen wegh (Kr, 1765), ninofstraete (S, 1772), ninofsche straet (Ab, 1844, weg nr. 1). Ninovestraat en Ninoveweg werden door elkaar gebruikt, de huidige Kattestraat werd over het algemeen Ninovestraat genoemd.

61. **Ninoveweg**. - Noort den nienoefsche wech (Kr, 1642), van de passagie van de melck ende nienofwich (A, 1700). Meerdere wegen leidden naar Ninove en "weg" wordt soms als synoniem gebruikt voor "straat". De huidige Schoolstraat werd ook Ninoveweg genoemd.

62. **Okegemse Straat**. - Chemin d'Okegem (Kadasterkaart, 1810). De huidige Fonteinstraat langs de Veldebroeken.

63. **Pennemakerstraat**. - Pennemakerstraete (Opmetingsschetsen kadaster, 1850). De huidige Fonteinstraat langs de Veldebroeken en Pennemaker.

64. **Prof. Van Vaerenbergstraat**. - Maurits Van Vaerenbergh was hoogleraar en kankerdeskundige (1904-1977). Naam gegeven bij de aanleg van de sociale woonwijk.

65. **Rattenbergstraat**. - Ratteberghstraete (Burg. Stand, 1797), Rattenbergstraat (Ab, 1844, weg nr. 2). Straat van aan het dorp tot aan de Steenweg op Aalst, nu de Leopoldstraat. Rattenberg: Rattenborch (S, 1643), waarschijnlijk van rottenberg, gerooid bos op de berg.

66. **Riefstraat**. - Aen het riefstraetken (S, 1639), Riefstraetje (Ab, 1844, weg nr. 6). Huidige Riefstraat, liep eertijds verder door in de richting van Pamel, genoemd naar het nabijgelegen Hof te Rihove.

67. **Schoolstraat**. - Toegangsweg naar de huidige dorpsschool.

68. **Spoelstraatje**. - Spoelstraetje (Ab, 1844, weg nr. 10). Naam eertijds gegeven aan de huidige Borreweg.

69. **Statieplein**. - Plein voor het station, in 1981 vervangen door Jan Ockeghemstraat.

70. **Steenstraat**. - Uuytghaende op haerlieder stede aent ecken noordt de steenstraete suyt den hoorinckmersch (Rb, 1740). Huidige Kattestraat.

Steenweg op Aalst. - Zie Aalstersesteenweg.

71. **Straat naar Ninove**. - Strate naer Ninove (L, 1695, passim). Zie Ninovestraat, oorspronkelijke naam voor de huidige Kattestraat.

72. **Tragel**. - Tot aende plancke van Okeghem ende ninove groot mette weghen ende tregel daer over loopende (L, 1695), treghel (ibidem). Trekpad langs de Dender.

73. **Veldbaan**. - Oost en zuid de veldbaen (Nb, 1854). Gedeelte huidige Hazeleerstraat.

74. **Veldekensweg**. - Veldekensweg (Ab, 1844, weg nr. 12). Wegje van aan de Leopoldstraat aan slagerij Gilbert Baeyens (perceel 200) naar de Brabandersweg.

75. **Veldenbroekstraat**. - Daer de vors. jan woent bij den veldenbrouck straten (Pb, 1480), veldenbeeckstraete (La, 1644).

76. **Vennestraatje**. - Metter ander zyde jeghens tfennestraetken (Rm, 1465), oost de vennestraete (Rn, 1785). De huidige Broekstraat.

77. **Vijf Wegen**. - Vijf wegen (volksmond). Plaats in de polder waar vijf wegjes op elkaar aansluiten.

Namen van rivieren, beken, grachten en waterplassen...en bruggen

1. **Arkgracht**. - Van noode is geleyt te worden eene gote ende reyte ofte arckgracht jeghens den dender omme af te lopen ende sueren de wateren van de meersschen soo van de venningen als daer ontrent (P, 1698), harckgracht (S, 1789). Arke: val of schuifdeur van een sluis, ook sluis; in 1698 sluiten de schepenen van Okegem een overeenkomst met de Ninoofse abdij over het graven van een afwateringsgracht voor de weiden in de venningen en daar in de buurt. Beek stromend langs de wijk Idevoorde, in 1886 Broekstraatwaterloop genoemd.

2. **Beek**. - Bij de bekenen (Pb, 1453), aent tbeken (Pb, 1456), ghelegen opde beke (Pk, 1571), Cornelis Buyens met een behuysde hofstede palende suijtwest de beke (L, 1695, passim). In Okegem is er maar één beek die volgens de plaats genoemd wordt triepenbeek of Neerbeek.

3. **Broekstraatwaterlopen** *langs de percelen 22, 35, 37, 39, 45 en 44*. - Broekstraatwaterloop (Aw, 1886). In 1886 als waterloop nr. 6 aangeduid. waterloop nr. 13 langs de Dam-Broekstraat had geen naam en mondde in de Broekstraatwaterlopen uit.

4. **Brug**. - Usque ad pontes de Impengem (tot de brug van Impegem) (Oa, 1201), ponti de Impeghem X s. (de brug van Impeghem 10 schellingen) (Oa, 1249), de brugghe (passim), op tvoschmeersch by de brugghe tImpegem (Rb, 1678). De eerste vermelding van de brug dateert van 1201. Tijdens de laatste wereldoorlog werd ze vernietigd.

5. **Dender**. - In tenera (Oa, 1167), denre (Pb, 1437), lancxt den Dender (L, 1695, passim). Volgens A. Carnoy is de naam oorspronkelijk Keltisch namelijk tanara, tenera, wat betekent woelig, bruisend water.

6. **Diepengracht**. - 107 roeden pacht aen den diepengracht (A, 1787).

7. **Droge Gracht** *tussen de percelen 537-543 en dan langs perceel 459 in de Dender*. - Op de neerbeke aen de droogengracht (S, 1702; Aw, 1886). Ondiepe gracht als perceelscheiding. In 1886 worden er twee vernoemd omdat de spoorweg de gracht doormidden had gesneden. Men sprak toen van waterweg nr. 9 die uitmondde in de gracht van de IJzerenweg en waterweg nr. 11 vanaf de IJzerenweg tot de Dender. Deze gracht werd ook Dwarsgracht genoemd.

8. **Dwarsgracht** *aan perceel 537*. - Dwersgracht (Ra, 1429), III dachwande lants an de dweersgracht (Pb, 1438), dwersgracht (Pb, 1453), ande dweerse gracht (Ar, 1547), ande dweerze gracht (Pk, 1571), den dwerschen gracht (L, 1695), d' weirsche gracht (L, 1786). Deze gracht werd ook Droge gracht genoemd.

9. **Gracht**. - Noort oost den Gracht suijt tgoet vant hoff t'haseleer (L, 1695). Hier de Dwarse gracht, maar in het algemeen afwateringsgreppel.

10. **Grote Brug**. - De grote brug (Gemeenteraadsverslag, 1864). In 1865 werd voor het vrachtverkeer een brede brug over de Dender tussen Pamel en Okegem gebouwd. Daarna sprak men over de grote en de kleine (te Impegem) brug.

11. **Halve Gracht** *bij 27.* - Oost den halven gracht (S, 1794). Scheidingsgracht tussen twee percelen.

12. **Kouterkenwaterloop** *langs de percelen 315bis-316.* - Kouterkenwaterloop (Aw, 1886). Gracht naast de kouterlos, die uitmondde in de Neerbeek.

13. **Mengracht** *langs percelen 672-676.* - Veertich roeden landts suyt oost den mengracht (Ar, 1644), meengracht (Ar, 1674). Gracht vanuit Winterdal naar de polder. Men, meen is gemeenschappelijk, dus gemeenschappelijke gracht.

14. **Neerbeek**. - III dachwanden lants ter nederbeken (Pb, 1453), een half dachwant lants inde neerbeke (Pk, 1571), een dachwant lants ande neerbeke (Pk, 1571), een dachwant lants inde neerbeque (Rb, 1678), in de nerebeecke ofte vegaert (A, 1747), nederbeeke (A, 1780). De beek die ontspringt in de Triepen wordt daarna Neerbeek genoemd.

15. **Nieuwe Dender**. - Item de Drabsbrouch seven dachwant groet lettel mijn ofte meer alsoe hi gheleghen es tusschen der ouder Denren ende der nuewere al ommendomme rennende (Oa, 1351). De Dender had meer dan één bedding.

16. **Ommeloop**. - Den ommeloep om de borchstat (M, 1391), tussen sclooster meersch van ninove en min vors. heer jans meersch geheeten den ommeloop (M, 1473). Een arm van de Dender die rondom de burcht van de heer van Pamel stroomde, daarna perceel met ovale ring.

17. **Oude Dender**. - Item de Drabsbrouch seven dachwant groet lettel mijn ofte meer alsoe hi gheleghen es tusschen der ouder Denren ende der nuewere al ommendomme rennende (Oa, 1351). Zie Dender.

18. **Pennemakerwaterloop** *langs 475*. - Pennemakerwaterloop (Aw, 1886). Waterloop nr. 12, dit is een gracht die uitmondt in de latere put en vandaar in de voorgracht van de Dender.

19. **Plaatsput** *75bis*. - Aen de pletdtsputte (A, 1677), plaetsputte (S, 1712), de plaatsputte (A, 1714). Op het Dorp was een drenkput voor het vee.

20. **Put**. - De put (volksmond). In 1867 werd de Dender gekanaliseerd. Vele meanders werden doorstoken om de scheepvaart op de Dender te verbeteren. Zo gebeurde ook te Eversem. De put is dergelijke oude afgesloten meander van de Dender.

21. **Rijt**. - Ende mette brugghe over de reijte (L, 1695), de ryte (A, 1702). Rijt is een gracht, een afwateringskanaal.

22. **Rijtgracht**. - Rytgracht (D, 1686). Rijt is een afwateringsgracht.

Smet. - Zie Watersmet.

23. **Stenen Brug**. - Naer den rattenbergh ofte straete aldaer tot aen de brugghe genoemt de steene brugghe (V, 1721). Op de huidige Leopoldstraat waar de Neerbeek de straat kruist was er eertijds een stenen brug.

24. **Triepenbeek**. - De triepebeecke (Sc, 1764), de triepebeeke (A, 1786), de triepenbeke (S, 1795). De bovenloop van de Neerbeek in de Triepen wordt de Triepenbeek genoemd.

25. **Twee Vijvers**, *vermoedelijk 225*. - Een leen ghenoempt de twee vijvers groot 2 dachwant ofte daerontrent (Lenen Ninove, 1640).

26. **Vijver Jan van Gistel**. - VII dachwant ende LXXX roeden neven mijns her jans van ghistele vivere (Leenboek Ninove, 1443). Jan van Gistel was heer van de heerlijkheid Idevoorde.

27. **Vijverken** *308*. - Een half bunre merschs lettel men ochte meer dat men heedt tFiverken (Oa, 1351), I dachwant LXXVIII roeden lants boven de vivers neven de trueppe (Pb, 1472), dabdeye van ninove met een vijverken opt Cauterken (L, 1695). Zie ook Twee Vijvers. Er zijn in de loop der eeuwen meerdere vijvers geweest op het grondgebied van Okegem. Op dit ogenblik zijn er verscheidene visvijvers.

28. **Voorde**. - Twee heylanden ghelegen aen voort tokeghem (M, 1481). Doorwaadbare plaats in de Dender.

29. **Walleken** *259bis en deel 262*. - De wallekens in den triep (D, 1685), 86 roeden genoempt het walleken van wijlen de vrouw van Okegem (D, 1691). Kunstmatige ronde hoogte, rond de mote lag een beek en wal, vandaar naast mote, motte ook het walleken genoemd.

30. **Waterlaat** *aan 631-632.* - Noort oost het waterlaet (L, 1695), lant aen t' waterlaet (L, 1786). Op een sluis uitkomende afwateringssloot.

31. **Waterlee**. - De waterlee (A, 1677, passim), waterleede (L, 1695), waterleye, waterleije (L, 1695), waeterleede (A, 1745). Algemene benaming voor een afwateringsgracht.

32. **Watersmet** *330-334.* - Aende plaetse west den lochtinck geheeten den smet (Kr, 1642), de watersmette (S, 1677), geheeten den smeth (Rb, 1678), geheeten de watersmette suyt de plaetse (Rb, 1695). Perceel genoemd naar de beroepsnaam smet, smid? of vuil, onrein (smette) water.

IK HEB EEN LIEF TE ... OF DE HERKOMST VAN HUWELIJKSPARTNERS TE OKEGEM (1602-1850)

Herman Van Isterdael

Wanneer kinderen uitgroeien tot jonge mensen gaat het andere geslacht plotseling de aandacht trekken. Jongens en meisjes gaan op zoek naar de vrouw of man van hun dromen. In het begin is dat nog vaak kalverliefde, dat gaat meestal rap over. Vanaf ongeveer 20 jaar wordt het serieus. Een partner zoeken waar men zich levenslang goed zal bij voelen is niet eenvoudig. Ook al omdat de liefde altijd van twee kanten moet komen en vooral ... moet blijven duren. Is het dan toch gelukt om die unieke te vinden, dan staat er niets meer in de weg om samen een leven te starten vol romantiek, rozegeur en maneschijn en met een prachtig doel voor ogen: met twee aan een toekomst bouwen waar de ene alles betekent voor de andere. Vroeger kon men in een huiskamer nog wel eens de spreuk lezen:

"Daar alleen kan liefde leven,
daar alleen is 't leven zoet,
waar men stil en ongedwongen,
alles voor elkander doet".

Een ander uiterste wordt in een populaire meezinger verkondigd: "Jefken is getrouwd, hij zit in de miserie, 't is zijn eigen fout". Het eigenaardige aan dit lied dat wanneer het wordt aangeheven iedereen met volle overtuiging meezingt.

Huwelijk-geluk-miserie, niemand kan de romans en wetenschappelijke boeken nog lezen over dit onderwerp. Om nog te zwijgen van de films en televisieseries. Ik ben niet van plan daarover uit te weiden. Alleen heb ik simpelweg eens opgetekend waar de Okegemnaars in het verleden hun toekomstige vrouw of man zochten. Kan men met deze gegevens iets aanvangen? Ik vermoed van niet, het is niet

omdat vroeger in een bepaalde buurgemeente de vrouwen of mannen hun karakter goed paste bij dat van de huwbare jongens en meisjes van Okegem dat dit nu nog een garantie is voor een goede verbintenis. Maar men weet nooit en op dit vlak is goede raad duur. Ik geef hem hierna gratis.

In het verleden hadden jongelui met trouwplannen het ook niet gemakkelijk. Ze hadden zoals nu met veel zaken rekening te houden. Welke elementen kunnen een rol spelen bij de partnerkeuze? Ik som op: leeftijd, spaarpot (arm-welgesteld), uitzicht (schoon-lelijk), inzet (lui-werkzaam), karakter (meegaand-gendarm), verstand (dom-slim), gezondheid, ...

Mannen werden vroeger nog al eens gewaarschuwd voor al te schoon en al te slim vrouwvolk. In 1532 werd het, vermoedelijk door een vrouwenhater, nogal scherp uitgedrukt: " *een schoon vrouwe is een schoon huys getimmert op een schijthuys*"[3]. Of ook het populaire gezegde "*Wie een vrouw trouwt om haar lijf, verliest het lijf en houdt het wijf*"[4].

In het verleden was de keuze van een huwelijkspartner voor mensen van de niet-bezittende klasse vermoedelijk een zaak van de betrokkenen zelf. Bij families met een zekere welstand was enige sturing van de ouders niet uitgesloten. Trouwen werd voor hen eerder als het sluiten van een koopmanschap gezien; het is onder deze term dat het effectief in de sociale romans van de 19de eeuw zal worden omschreven. Als voorbeeld laten we A. Snieders aan het woord bij

---

[3] *Dat bedroch der vrouwen tot een onderwijs ende exempel van allen mannen ionck ende out, om dat si sullen weten, hoe bruesch, hoe valsch, hoe bedriechlijk dat die vrouwen zijn.* Geciteerd in VANDENBROEKE C., Vrijen en trouwen van de Middeleeuwen tot heden, p. 19.

[4] Ibidem, p. 20.

het weergeven van de huwelijksstrategie zoals deze onder de bezittende boerenstand aan de orde was; *'Een vrouw zoeken is niet moeilijker dan eene koei koopen... 'tis koopmanschap gelijk een ander. Als men er ergens eene weet staan, gaat men er op uit.'*[5]. Zonen en dochters van rijkere boeren zochten een valabele huwelijkspartner op hun niveau. Maar dergelijke goede partijen waren niet dik gezaaid. De topklasse van Okegem trouwde indien mogelijk onder mekaar, maar familiebanden verhinderden op de duur dergelijke huwelijken. Daardoor duiken er te Okegem soms trouwers op uit tamelijk ver afgelegen dorpen. Als type-voorbeeld van deze huwelijkspolitiek nemen we het gezin van Joannes Hendrickx.

Hendrickx Joannes gedoopt op 21.11.1695 overleden op 04.09.1772 en begraven te Okegem 06.09.1772, zoon van Jacobus en van Joanna De Bisschop huwde te Ninove op 14.08.1718 met **Maria Buijdens** overleden bij een bevalling te Okegem op 02.10.1733. Hij was baljuw van Okegem 1740-1772, schepen 1725-1729, burgemeester 1729-1740, beheerder van de armentafel in 1719. Pachter[6] op het Hof te Hazeleer van 1736 tot 1772. Bovenaan de toegangstrap van de sacristie ligt de sterk verweerde gezamenlijke grafsteen van Jan Hendrickx en van zijn tweede vrouw gemetseld. Hij had 15 kinderen uit twee huwelijken waarvan er zeven de huwbare leeftijd bereikten.

- Joanna gedoopt 13.12.1720 huwde te Okegem op 05.02.1747 met Joannes Van der Taelen van Ninove.
- Petrus Amandus gedoopt 06.02.1723 overleden te Okegem op 21.10.1730, 8 jaar oud.

---

[5] VANDENBROECKE C., *o.c.*, p. 20.

[6] Zie VAN ISTERDAEL H., *Historiek van het Hof te Eversem of Hof te Haeseleer*, in: *Mededelingen Heemkring Okegem*, 1978, p. 98.

- Maria Catharina gedoopt 01.01.1725, huwde te Okegem 23.06.1748 Petrus Joannes De Mets (ook De Met) van Ninove.
- Joannes gedoopt 27.06.1729, overleden te Okegem op 20.07.1729, 1 maand oud.
- Joannes gedoopt 29.08.1730 overleden te Okegem op 29.09.1735, 5 jaar oud.
- meisje gestorven na het plots overlijden van de moeder en het openen van de baarmoeder, gedoopt 02.10.1733 overleden 02.10.1733.

huwde opnieuw op 28.11.1733 met **Cornelia Joanna Van den Perre**, verwant in de 4de graad, gedoopt 07.11.1710 overleden op 21.09.1788 dochter van Jacobus en van Maria Van den Storm. Getuigen bij het huwelijk Gillis Moons en Jacobus Van Haevermaet.

- Maria Anna gedoopt 25.08.1735, huwde te Brussel St.-Gaugericus op 01.02.1759 met Petrus Van Ghijseghem geboren te Denderhoutem.
- Jacobus Norbertus gedoopt 14.02.1737, overleden te Okegem op 12.03.1737, ca. 1 maand oud.
- Ferdinand Alexander Josephus gedoopt 26.02.1738 overleden te Okegem op 18.03.1738, ca. 1 maand oud.
- Cornelius gedoopt 17.04.1739, overleden te Okegem op 15.04.1746, 7 jaar oud.
- Joannes gedoopt 16.04.1741, huwde met Petronella Jacoba Van Havermaet.
- Adrianus Josephus gedoopt 24.05.1743, overleden te Okegem op 14.10.1745, 2 jaar oud.
- Theresia gedoopt 24.03.1745, overleden 07.12.1784 huwde te Okegem op 08.01.1774 met Amandus Haelterman geboren te Nederhasselt overleden 26.12.1813 zoon van Franciscus

en van Maria Van Ongeval. Amandus hertrouwde met Maria Francisca De Cooman.
- Alexandrina Josepha gedoopt 09.04.1748 huwde met dispensatie verwantschap 3de graad op 02.10.1775 Joannes Philippus Van Havermaet gedoopt 06.05.1747, overleden te Pamel 28.04.1819 zoon van Jacobus en van Anna Catharina Schoonians.
- Anna Maria gedoopt 26.05.1750 huwde te Schoonaarde op 09.05.1775 met Judocus Josephus De Pauw geboren te Zellik.

Nog geen twee maanden na het overlijden van zijn eerste vrouw hertrouwde hij met de dochter van de toenmalige baljuw Jacobus Van de Perre. Hij volgde zijn schoonvader op als baljuw. De heer van Okegem was peter van Ferdinand Alexander Josephus. Twee van zijn kinderen trouwden met leden van het gezin van Jacobus Van Havermaet, de meier van Okegem. Uit dit gezin stamde ook de latere abt van de St.-Adriaansabdij te Geraardsbergen.
Amandus Haelterman van Nederhasselt zou later op het Hof te Hazeleer verder boeren.

De meerderheid van de Okegemnaars hadden uiteraard niet zo'n hoge verwachtingen qua welstand van hun toekomstige levensgezel. En ze gingen het meestal ook niet zo ver zoeken.

De pastoors die de huwelijksakten in registers optekenden hebben zich over het algemeen niet erg bekommerd over de herkomst van de trouwers. De vermelding van de woonplaats of geboorteplaats van de huwelijkskandidaten komt zelden voor. In de 17de eeuw werd op 331 huwelijken van 60 personen de herkomst opgetekend, dit is minder dan 10 %. In de meeste gevallen was één van de trouwers van Okegem zelf afkomstig. Bovendien behoorde Impegem, een gehucht van Liedekerke, tot de parochie Okegem. De inwo-

ners van Impegem werden niet als vreemdelingen beschouwd. In orde van belangrijkheid kwamen de personen die in de 17de eeuw in de parochie Okegem (= Okegem + Impegem) trouwden van:
- Pamel (10)
- Iddergem (7)
- Denderhoutem (6)
- Liedekerke (6)
- Strijtem (5)
- Denderleeuw (4)

In de 18de eeuw vonden we 157 herkomstvermeldingen, waarvan de belangrijkste waren:
- Pamel (41)
- Liedekerke (19)
- Denderhoutem (13)
- Denderleeuw (8)
- Iddergem (7)
- Borchtlombeek (7)
- Denderwindeke (7)
- Meerbeke (6)
- St.-Katharina-Lombeek (5)
- Wambeek (5)

In de periode 1801-1850, op basis van de burgerlijke stand. Op 161 personen afkomstig uit een andere gemeenten waren er van:
- Pamel (38)
- Liedekerke met Impegem (28)
- Denderleeuw (13)
- Ninove (10)
- Iddergem (9)
- Meerbeke (7)
- Denderhoutem (6)
- Nederhasselt (4)

De resultaten liggen in de lijn der verwachtingen. De aangrenzende dorpen leverden de meeste huwelijkspartners. Toch valt het op dat Pamel over twee en een halve eeuw de parochie bij uitstek was waar een levensgezel gevonden werd. Waarop die voorkeur gebaseerd was is me niet duidelijk. Het centrum van Pamel lag vroeger net over de Dender, maar toch lag er nog altijd de Dender tussen. De Pamelaars stapten letterlijk en figuurlijk in het bootje om te Okegem te trouwen en omgekeerd. Mogelijk is dit een fenomeen dat zichzelf bestendigde, er woonde veel familie langs beide zijden van de Dender en er waren dus ook meer contacten dan gewoonlijk.

Tenslotte nog dit: in vrij veel gevallen vonden Okegemse trouwlustigen hun partner op hun werkplaats. Veel jonge mensen dienden als knecht en meid in de naburige dorpen en zelf verder weg. Uit de schaarse aantekeningen daaromtrent vernemen we soms dat de betrokken Okegemse werkzaam was in de parochie waar zij haar man vond[7]. Omgekeerd werkten er ook jonge inwoners van naburige dorpen als inwonende knecht of meid op de grote hoeven te Okegem. Zij vonden hun levensgezel te Okegem en bleven er wonen[8].

---

[7] Enkele voorbeelden: Elisabeth Van Havermaet trouwde te Okegem in augustus 1783 met Jan Frans Verbeken van Hekelgem. Zij woonde voor haar huwelijk te Hekelgem; Petronella Joanna Van den Berghe trouwde in oktober 1784 met Simon Callebaut van Aaigem. Zij woonde voor haar huwelijk te Aaigem. In hetzelfde geval is bijvoorbeeld nog Isabella Constantia Vetsuypens te Herlinkhove.

[8] Bijvoorbeeld Joanna Catharina Cergonie van Wambeek woonde te Okegem als meid en leerde hier Jacobus Van den Berghe kennen. Zij huwden op 24 juni 1788.

DE OKEGEMSE BIBLIOTHEEK

In november 1999 werd de Okegemse bibliotheek definitief opgedoekt. Gedurende verscheidene generaties hebben Davidsfondsers als vrijwilliger gewerkt in en voor de bibliotheek, steeds met het nobel doel van volksverheffing voor ogen. En daar hadden ze zeer veel voor over. Vergeten we immers niet dat de opbrengst van jaren toneelspelen, boekenverkoop, kerstmarkten, concerten en andere activiteiten van het Davidsfonds dienden voor de aanschaf van boeken voor de bibliotheek. In die zin zijn zij voor de Okegemse bevolking van onschatbaar nut geweest. Waar konden jonge mensen van Okegem met leeshonger en vragen om informatie immers anders terecht? In de plaatselijke bibliotheek stonden de bibliothecaris en het hele Davidsfondsbestuur elke zondag paraat met hun eigen kennis en zelfs met eigen boekenbezit om de lezers te helpen. Ze kunnen niet genoeg bedankt worden voor hun edelmoedige en belangeloze inzet. Hun taak en doel werd professioneel overgenomen door het stadsbestuur met een moderne bibliotheek.

Patrick Praet vertelt hierna met een vleugje nostalgie zijn verhaal over zijn kennismaking met de bibliotheek. Velen van ons zullen er zich in herkennen al kunnen plaats en persoon wel verschillen. Patrick is voor de herinneringen het best geplaatst. Hij doorliep alle stadia, van klein (aan de hand van zijn moeder) naar groot (hij eindigde als bibliothecaris). Reeds eerder publiceerde hij trouwens in onze Mededelingen van Heemkring Okegem de geschiedenis van de bibliotheek[9].

---

[9] PRAET P., *De bibliotheek van Okegem: van "boekerij" naar uitleenpost*, 13, 1988, p. 105-110.

HERINNERINGEN AAN DE BOEKERIJ VAN OKEGEM

Patrick Praet

Het was een vreemde ervaring op 19 november vorig jaar. In een lokaal van de openbare bibliotheek van Ninove werd er die dag een grote boekenverkoop georganiseerd. Alhoewel ik wel een bang vermoeden had omtrent de origine van de koopwaar werd ik er onwillekeurig naar toe gedreven. In het te kleine lokaal was het een ware overrompeling. Boekenliefhebbers verdrongen elkaar om te grasduinen in de torenhoog gestapelde lectuur. Bij een eerste oogopslag werd mijn vermoeden bevestigd. Ik herkende onmiddellijk in de rubricering op de rug van de boeken mijn eigen handschrift. Hier lag ze dan: de boekencollectie van de bibliotheek van Okegem, ten prooi aan de begerige handen van bibliofielen die geladen met volle kartonnen dozen naar hun wagen stapten. Het was pijnlijk om de boeken die me deden denken aan mijn kindertijd, achteloos doorheen de handen te zien gaan. Gedurende enkele ogenblikken lag één van de boeken met de avonturen van Pietje Bel in mijn handen. Even zag ik het beeld van mezelf met het bewuste boek jaren geleden...

Het moet in het najaar van 1972 zijn geweest dat mijn moeder me meenam naar wat toen door velen nog de "boekerij" werd genoemd. Op een zondagvoormiddag na de mis stapten we de trappen op van "den Astrid", het oude pand op de hoek van de Leopoldstraat en de Astridbaan (nu Guldenboom). Als kleine jongen ervaarde ik de smalle ruimte als een immense zaal vol wijsheid. De aanwezigheid van een ernstig ogende bibliothecaris achter een zwaar houten bureau versterkte nog deze eerbiedwaardige indruk. Sindsdien bezocht ik gedurende jaren wekelijks de bibliotheek: telkens drie boeken per week die meermaals werden uitgelezen. Wat me altijd weer opviel was dat rond de lessenaar van de

bibliothecaris (Roger Chiau) elke zondag enkele rijzige mannen in kostuum samengroepten. Sigaretten rokend bespraken zij de laatste nieuwtjes van het dorp. Wanneer ik bedremmeld mijn boeken wou "laten inschrijven", stokten hun gesprekken. De mannen keken dan goedkeurend naar mijn gekozen lectuur of gaven één of andere vriendelijke opmerking. Pas later realiseerde ik me dat zij bestuursleden waren van het Davidsfonds, de eigenaar van de bibliotheek.

Zo ging al de voorradige jongenslectuur door mijn hand: de avonturen van de Kameleon, Dik Trom, Jan zonder Vrees, de Rode Ridder, de Grote Zeven, ... Kortom, al de boeken die vandaag niet meer tot de echte jeugdliteratuur worden gerekend. Toch oefenden ze op de jongens van mijn leeftijd een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit. De spannende avonturen dienden onvermijdelijk als inspiratiebron voor onze kwajongensstreken in de "Polder" of op "den Berg" (het toen nog toegankelijke terrein van houthandel De Roose).

De jeugdbibliotheek had natuurlijk haar beperkingen. Na enige tijd was alles wat ons interessant leek uitgelezen. Gelukkig bracht de "wisselbibliotheek" enig soelaas. Om de drie maanden deponeerde een uitleendienst enkele honderden boeken in de boekerij. daarmee was onze leeshonger opnieuw voor enige tijd gestild...

In 1976 moest de bibliotheek "de Astrid" verlaten. Een gezin dat na een brand zijn huis had verloren, kreeg het oude gebouw aan de spoorweg als voorlopige woning toegewezen. Daarom bracht het Davidsfonds zijn boeken onder in de vroegere gemeenteschool die kort voordien haar deuren had moeten sluiten. Ik miste er echter de gezellige groezeligheid van het vroegere gebouw. De jeugdboeken bevonden zich in een vroeger klaslokaal en stonden geklasseerd in enkele rekken tegen de muren. De onderonsjes van het Davidsfonds-bestuur waren gebleven. Maar voor de rest was

het een kille ruimte die werd gedomineerd door een lessenaar en een oude kachel waaruit Georges Becqué, de nieuwe bibliothecaris, op de koude zondagmorgens probeerde wat warmte te halen. Mijn boekenliefde was in die tijd niet meer zo groot. Ik probeerde het dan maar met boeken voor volwassenen. Dit was in alle opzichten een grote psychologische stap. Men moest daarvoor immers ten aanschouwe van de bibliothecaris het lokaal met de jeugdboeken verlaten. Via een duistere gang kwam men dan terecht in een ander onaantrekkelijk lokaal waar de boeken "voor de grote mensen" stonden. Het kostte me de eerste maal heel wat zelfoverreding om met enkele exemplaren naar Georges te stappen. Het baatte echter weinig, het leesplezier was voorlopig gestild. Uiteindelijk leverde ik mijn lenerskaart binnen, een beslissing waarbij ik mezelf heel wat moed moest inpompen om de afkeurende blikken van het Davidsfonds-bestuur te trotseren.

Gedurende jaren zette ik geen voet meer in de bibliotheek. Sinds 1980 was de accommodatie nochtans sterk verbeterd. De vroegere klaslokalen waren omgevormd tot de zaal van het buurthuis en twee kamers van de benedenverdieping van het oude schoolhuis herbergden nu de bibliotheek. Het aantal uitleningen bereikte tijdens het begin van de jaren tachtig ook zijn toppunt. Maar, de collectie was en bleef te beperkt voor het kieskeurige publiek dat steeds beter aan zijn trekken kwam in de snel groeiende bibliotheek van Ninove. Vanaf het midden van de jaren tachtig begon het aantal leners en uitleningen te slinken.

In deze periode kwam ik opnieuw in de bibliotheek terecht. Het ontslag van Georges, het behalen van de bekwaamheidsakte en het lidmaatschap van het Davidsfonds maakten me zo de nieuwe (en tevens laatste) bibliothecaris. Aangezien een nieuw decreet de subsidiëring van kleine (vrije) bibliotheken op termijn uitsloot, werd beslist om de

bibliotheek van Okegem over te dragen aan de stad Ninove. De plaatselijke bibliotheek fungeerde voortaan als uitleenpost van de stedelijke bibliotheek.

Het gaf aan de "boekerij" een nieuw elan. De financiële injectie van de stad actualiseerde de boekencollectie zodat de uitleencijfers opnieuw de hoogte in gingen. Het was echter van korte duur. De kinderen bleven wel komen, maar boeken voor volwassenen werden met mondjesmaat uitgeleend. Scholieren kwamen wel de verplichte schoollectuur opzoeken, maar deze lezers verdwenen na het vervullen van hun opdracht even vlug als ze gekomen waren.

Een nieuwe beleidslijn van de stedelijke bibliotheek bracht het stervensproces van de Okegemse bibliotheek in een stroomversnelling. Na een poging om de vrije bibliotheken in de deelgemeenten om te vormen tot uitleenposten, werd tien jaar later namelijk het roer volledig omgegooid. De uitleenposten van Outer en Neigem werden gesloten wegens gebrek aan belangstelling. Deze van Okegem en Appelterre kregen uitstel van executie; gedurende een proefperiode moesten ze bewijzen dat ze nog rendabel waren. Voor Okegem was dit een vergiftigd geschenk. Na mijn ontslag in 1996 werd er immers geen vervanging gevonden zodat de bibliotheek zonder veel uitleg gedurende maanden gesloten bleef. Verontruste lezers die mij met vragen hierover aanklampten moest ik telkens machteloos naar Ninove doorsturen. Toen een jaar later de bibliotheek opnieuw de deuren opende, was het uiteraard niet evident om een nieuw "cliënteel" op te bouwen. Vroegere lezers hadden zich intussen in andere bibliotheken ingeschreven. Begin 1999 liep de proefperiode ten einde. Wellicht tot grote opluchting van het stadsbestuur waren de werkingsresultaten verder gezakt. Op het voorstel om de uitleenposten definitief te sluiten kwam er nagenoeg geen reactie. De bijgevoegde werkingsresultaten

waren immers zo dramatisch gezakt dat tegen de sluiting niemand redelijke bezwaren kon opperen.

Dan ging het plots heel snel: de bibliotheek werd gesloten, de boeken werden weggehaald en grotendeels verkocht. Ze lagen op 19 november kriskras verspreid op tafels. Als ik wou en in de massa voldoende mijn ellebogen gebruikte, kon ik ze zelfs kopen: Arendsoog, Winnetou, Jan zonder Vrees, Jan Bart, de Rode Ridder, ... al mijn jeugdhelden thuis in de boekenkast voor de eigen kinderen. Ik deed het maar niet. Schroom of nostalgisch sentiment? Laten we het herinneringen noemen...

IN MEMORIAM PRIESTER PETRUS MAURITS VAN DER SPEETEN

Jozef Van der Speeten

Op 6 oktober 1999 overleed te Ninove na een kortstondige ziekte onze dorpsgenoot en priester Maurits Van der Speeten. Voor de tweede keer in zeer korte tijd verliest Heemkring Okegem een zeer trouw erelid met een bijzondere interesse voor de werking van de vereniging. De uitvaartplechtigheid had plaats te Melsele op 12 oktober waarna hij volgens zijn laatste wilsbeschikking op het kerkhof van Okegem werd begraven.

Maurits Van der Speeten werd op 30 mei 1912 te Okegem geboren als oudste zoon van Joannes Severinus en van Maria Sidonie Van den Spiegel. Bij het doopsel kreeg hij twee namen toebedeeld namelijk Petrus en Maurits. Zijn peter was Petrus Van den Spiegel en zijn meter was Maria Theresia Wittenberg. Toen bestond nog de gewoonte dat de dooppeter zijn naam meegaf aan zijn doopkind en dat de meter ook haar doopkind met een naam bedacht. Zijn tweede naam werd zijn roepnaam, maar in de volksmond was hij gekend als "Maurits van Dhauzeleirs". Zijn overgrootvader Jozef Van der Speeten was gehuwd geweest met Maria Theresia Haeseleer. Hun nakomelingen werden in Okegem thuis gewezen met de toevoeging "van dhauzeleir" waarin de familienaam Haeseleer herkenbaar is.

Zijn ouders vestigden zich op een 50-tal meter van het ouderlijk huis namelijk in het hoekhuis van de Fonteinstraat en de Borreweg, rechtover het Sint-Antoniuskapelletje. Het huis van zijn grootvader, van beroep cichoreifabrikant (suikerijbranderij), zal voor Maurits als kind en op latere leeftijd steeds een tweede thuis blijven.

Maurits ging in de oorlogsjaren naar de bewaarschool van de zusters van de H. Harten te Okegem waar hij ook het

eerste leerjaar van de basisschool volgde. Daarna ging hij over naar de gemeenteschool (de meesterschool) waar hij les kreeg van meester De Neve. In het foto-album Herinneringen aan Okegem II (annalen 1978) staat op pagina 20 een klasfoto van 1922 afgedrukt waarop Maurits al heel 'devotelijk' knielde. Was er toen al een 'roeping' aanwezig?

In het midden van jaren 20 verhuisde de familie naar Denderleeuw en Maurits werd naar de technische school (toen nog vakschool genoemd) gestuurd waar hij het getuigschrift van technieker behaalde. Hij werkte een paar jaar te Brussel en gedurende die tijd voelde hij stilaan de roeping tot het priesterschap in zich groeien. Hij deelde zijn besluit mee aan pastoor Cnockaert die hem verder met raad en daad zou bijstaan. Er was wel een probleem, Maurits had niet de nodige opleiding gekregen om priesterstudies aan te vatten. In voorbereiding daarop begon hij als late roeping humaniorastudies in het Don Bosco-college te Sint-Denijs-Westrem. Intussen vervulde hij zijn legerdienst bij de 'strijdwagens' te Sint-Denijs-Westrem. Hij studeerde verder aan het Don Boscocollege te Kortrijk en vervolledigde zijn humaniora aan het Sint-Catharinacollege te Geraardsbergen. In 1939 begon hij zijn 'wijsbegeerte' aan het Sint-Jozef Klein Seminarie te Sint-Niklaas. Tijdens die periode werd hij gemobiliseerd en maakte hij de achttiendaagse veldtocht mee als brancardier. Hij was er fier op dat hij oudstrijder 1940-1945 was. Na de overgave van het leger in mei 1940 kon hij terug naar het seminarie. Tijdens de oorlogsjaren bereidde hij zich voor op het priesterschap. Maurits was een doorzetter. Op 26 mei 1945 werd hij te Gent priester gewijd en op zondag 27 mei 1945 mocht hij in de kerk waar hij gedoopt werd zijn eremis opdragen.

Na een lange vakantie stuurde de bisschop Maurits op 24 augustus 1945 naar Dendermonde waar hij in het Heilig

Maagdcollege de taak van subregent toevertrouwd kreeg. Hij moest zorgen dat er tucht heerste onder de leerlingen.

Op 31 maart 1951 begon Maurits aan zijn eerste pastorale taak: hij werd onderpastoor te Melsele benoemd. Daar maakte hij voor het eerst kennis met de Waaslandse mentaliteit. Na een verblijf van 14 jaar te Melsele achtte de bisschop Maurits bekwaam om als pastoor te dienen. Hij benoemde hem op 30 juni 1965 te Sint-Kornelis-Horebeke. De vijf jaren die hij daar doorbracht waren volgens zijn eigen zeggen de mooiste uit zijn priesterleven. Daar werd hij de echte 'pastor bonus', de goede herder die alles over heeft voor zijn parochianen. Op 17 september 1970 benoemde de bisschop hem tot pastoor te Kallo, het polderdorp aan de Schelde. Op deze parochie gaf Maurits opnieuw het beste van zichzelf. Tijdens het 'Heilig jaar' in 1975 organiseerde pastoor Van der Speeten op 25 mei 1975 op zijn parochie een "roepingendag" en stelde hij samen met zijn onderpastoor een brochure samen over de religieuzen van Kallo. Een parochiaal hoogtepunt was de viering van 800 jaar kerk- en parochiegemeenschap in juni 1979. De feestelijkheden kenden een groot succes: een feeststoet, een pontificale jubelmis uitgezonden op de radio, een tentoonstelling van de praalwagens van Rubens (herinnering aan de slag bij Kallo in 1638). Een gedenkboek werd samengesteld door de bevolking van Kallo met de medewerking van de Heemkundige Kring Het Land van Beveren. Pastoor Van der Speeten, die het bescherm- en feestcomité voorzat, verzorgde een bijdrage in dit boek onder de titel "Kallo in religieus gewaad".

Begin september 1984, Maurits, was toen reeds 72 jaar, bood hij de bisschop zijn ontslag aan als pastoor en vroeg hij om een rustiger taak te mogen uitvoeren. Hij werd benoemd als aalmoezenier van het rusthuis Briels te Melsele. Hij nam zijn intrek in het bejaardentehuis. Dit prachtig gerestaureerd kasteeltje was zijn laatste stek waar hij als

priester instond voor het geestelijk welzijn van de bejaarden. Op 10 september 1999 vierde het rusthuis Briels zijn 50-jarig bestaan maar aalmoezenier Van der Speeten kon zeer tot zijn spijt de plechtige viering niet bijwonen omdat hij reeds opgenomen was in het ziekenhuis. In "Bombardon"[10] verscheen een artikel van zijn hand waarin hij de geschiedenis van het bejaardentehuis behandelt.

Tijdens de periode van zijn aalmoezenierschap verscheen van zijn hand het "Gedenkboek der geestelijken van Melsele". Hierin geeft hij een opsomming van: alle mannelijke en vrouwelijke religieuzen die te Melsele geboren zijn, alle parochiepriesters en kerkbedienden die te Melsele actief waren, de godsdienstige en kerkelijke plechtigheden die het geloofsleven te Melsele hebben bezield. Het boek was geïllustreerd met foto's en bidprentjes.

Maurits had een ijzersterk geheugen. Van bij het prille begin van onze vereniging was hij voor de Heemkring een bron van informatie en vurig ijveraar. Zijn familie, Okegem en zijn inwoners, ze lagen hem nauw aan het hart. De bijeenkomst van de familie Van der Speeten te Okegem in 1987 was voor hem een hoogdag waaraan hij de beste herinneringen bewaarde.

In hetzelfde *Bombardon* van november 1999 publiceerde Sidon De Coninck een overlijdensbericht dat pastoor Van der Speeten zeer fijnzinnig en goed typeerde. Hierna volgt de tekst.

---

[10] VAN DER SPEETEN M., *Vijftig jaar "Stichting Briels", 1949-1999*, in: *Bombardon. Tweemaandelijkse dorpsgazet van Melsele*, 15e jg., nr. 90, september 1999, p. 3.

Maurits Van der Speeten, aalmoezenier van Briels, overleden.

Net nu Briels dan toch zijn gouden jubilee gevierd heeft (10 september 1999), net nu priester Poppe zalig verklaard is, uitgerekend nu is aalmoezenier Van der Speeten gestorven.

In de kleine kapel van Briels is veel gebeden voor de zaligverklaring van priester Poppe en van nog veel geestelijken. Van der Speeten hield vast aan zijn priesteruurgebed waar voor het volk gods en voor de priesters menig gebed ten hemel werd gestuurd. Voor Briels had Van der Speeten een boontje extra. Hij heeft de geschiedenis van het kasteeltje en van de familie Briels op papier gezet. (...) Ook de pers nam slechts enkele stukken op uit het historisch overzicht en dan nog met fouten. Dat zei ons toen een verbolgen aalmoezenier. Zijn werk van enkele jaren kreeg niet de weerklank in de pers die het verdiende. Bombardon gaf hem die ruimte wel. We kunnen er niet omheen; aalmoezenier Van der Speeten heeft recht gedaan aan de stichter van Briels en zijn documenten over dat stukje Melseelse geschiedenis inzake bejaardenzorg zijn een dank waard. Maurits Van der Speeten was vroeger onderpastoor in Melsele en later pastoor in Kallo. In 1984 werd hij aalmoezenier in rustoord Briels. Hij bleef dus goed bekend in Melsele. Hij stond bekend als iemand die het hart op de tong had. Zelfs hooggeplaatsten kregen hun 'saus' als dat nodig was. De oude catechismus werd er destijds ingedrild met gestrengheid en juistheid. De bende jongens moesten in toom worden gehouden. Van der Speeten was geen gemakkelijke. Maar voor zichzelf was hij ook niet gemakkelijk. Niets was te hard of te zwaar. Hij was een echt werkpaard en zijn ijver was onbesproken. Zijn priesterschap zal hij in alle vurigheid beleefd hebben. Zijn aanpak was ouderwets en conservatief. Wat hij in zijn eigen tijdschrift naar voren bracht getuigt

daarvan. In zijn laatste blaadje van september schrijft hij nog dat Leopold Neyrinckx dit 'aardse tranendal' verlaten heeft. Die stijl was hem eigen. het concilie was aan hem voorbij gegaan. Hij leefde in het verleden met zijn gedachtengoed en probeerde dit nog over te brengen bij de mensen van nu. In de kapel van rustoord Briels had hij zijn eigen gelovige aanhang die hem door dik en dun steunde. Zij zullen over hem getuigen als een man van principes, trouw en standvastig in het geloof. Het is allemaal waar.

Van der Speeten heeft nu op zijn beurt dit 'aardse tranendal' verlaten. Melsele verliest in hem een 'historische priesterfiguur'. Hij die zoveel over de historie van de Melseelse priesters en kloosterlingen geschreven heeft, verdwijnt nu mee in de geschiedenisboeken. In 1990 verscheen zijn boek 'gedenkboek der geestelijken van Melsele'. De man van de grote processies, de grote activiteiten en Mariaverëringen heeft daar veel opzoekingswerk en tijd ingestoken. Hij reed het hele land door als het moest, op zoek naar bronnen. Soms liet hij zich ook voeren als het wat te ver was. Hij kreeg dat gedaan. Dat was zijn doorzettingskarakter. De foto uit Het Nieuwsblad van 9 september is wellicht de laatste die van hem genomen is. Niemand kon vermoeden dat hij enkele stonden later door een beroerte getroffen zou worden. Het vereeuwigt de man voor zijn geliefkoosd kasteeltje.

Voor aalmoezenier Van der Speeten is het spijtig dat hij de jubilee van Briels en de zaligverklaring van priester Poppe niet meer heeft mogen beleven. Een troost is het dat hij aan de andere kant van het leven zijn broeders al gevonden heeft.

IN MEMORIAM URBAIN VAN DEN SPIEGEL

Op vrijdag 20 augustus 1999 werd de bekende Okegemnaar Urbain Van den Spiegel ten grave gedragen begeleid door familie en een talrijke groep vrienden. Hij was voorzitter van de Okegemse harmonie en befaamd wijnmaker. Urbain was een echt minzaam en sociaal-voelend mens die onder andere enorm begaan was met het wel en wee van "zijn harmonie". Hij vertegenwoordigde de harmonie naar buiten uit en was zo het gezicht dat steeds op de o zo talrijke activiteiten van andere Okegemse verenigingen aanwezig was. Hij was bijzonder gelukkig en fier met de prestaties van zijn muzikanten die hij op alle uitstappen vergezelde. Onder zijn voorzitterschap kapte de harmonie resoluut met het politieke verleden. Hij slaagde erin een vereniging uit te bouwen waarin elke Okegemnaar-muziekliefhebber zich kon thuis voelen. Wie het politieke strijd van de laatste 40 jaar een beetje kent weet dat dit niet eenvoudig kan zijn geweest. Rond de fanfare en later de harmonie bewerkte hij een verzoening van alle Okegemnaars. Onder andere vanaf dat ogenblik luisterde de harmonie alle Okegemse manifestaties muzikaal op tot grote vreugde van velen.

Op de begrafenis sprak **Etienne Vernaillen**, secretaris van de harmonie, een afscheidswoord uit dat we hier integraal weergeven.

Okegem, 20 augustus 1999

"Ons leven breekt af als een droom in de ochtend,
kortstondig is het als gras op het veld,
's morgens ontkiemt het en schiet het op,
's avonds is het verwelkt."

Beste vriend Urbain, Achtbare familieleden, Meevoelende vrienden en kennissen, Beste muzikanten,

Een kenmerk van het leven is het onvoorzienbare. In plaats van U, Urbain, binnen enkele dagen te huldigen als 10 jaar voorzitter en de daarbij horende 36 jaar ondervoorzitter van onze harmonie, zijn we hier bijeen om afscheid te nemen van een bestuurslid en vriend en om ons meevoelen te betuigen aan een bedroefd gezin bij het heengaan van een lieve man en een goede vader. Urbain is niet meer...

Omdat menselijke herinneringen onvolkomen en onvolledig zijn, is het verwoorden van je loopbaan bij ons en bij anderen, een onmogelijk en onbegonnen werk. Toch wil ik een poging wagen, schamel in omvang, maar onnoemelijk echt in bedoeling en opzet.

Ongeveer 46 jaar geleden kwam je de rangen van de toenmalige fanfare vervoegen. Als jonge ondervoorzitter kende je door en door onze harmonie; je was erbij toen onze eerste majoretten opstapten; ook samen met U beleefden we dat heuglijk moment toen we voor 't eerst gekostumeerd waren en met het toenmalige bestuur was je enorm fier toen we te Gent, uit handen van de heer gouverneur het erediploma kregen, dat ons toeliet de titel van koninklijke fanfare te dragen.

Van de vele uitstappen in de ons omliggende gemeenten heb je er omzeggens geen enkele gemist. Overal waren muziekminnende mensen die Urbain kenden, waardeerden en bewonderden; niet alleen als bestuurslid van de harmonie, maar ook als de meer dan gewone duivenliefhebber en zeker als kenner van "maak zelf je wijn" en niet in het minst als schoonzoon van die ouwe-getrouwe muzikant en ere-dorpssecretaris Georges Van Damme.

Beste Urbain, je hebt een leven geleefd dat goed was. Je was een diep christelijk vader, en tot voor enkele dagen

Petrus Vernaillen werd te Okegem geboren op 9 juli 1920. Hij huwde op 4 september 1946 met Lea Van Isterdael en het gezin vestigde zich in het ouderlijk huis. Op verzoek van pastoor Van Vreckem aanvaardde hij de functie van schrijver-zaakvoerder in 1948 en richtte in zijn ouderlijk huis een magazijn in. Zijn moeder dreef toen ook nog handel in steenkolen. Wekelijks deed hij zijn ronde bij de leden en bracht met paard en kar de bestelde waren aan. Tot midden de jaren 50 reed hij zelf met zijn gespan naar Aalst om de nodige voorraden. Hij schafte zich toen een vrachtwagen aan want hij had de handel in kolen overgenomen.

Toen zei Jezus :
Laat ons oversteken naar de andere oever...

†

VROOM AANDENKEN AAN

DE HEER

Petrus Amandus VERNAILLEN

echtgenoot van mevrouw
Lea VAN ISTERDAEL

geboren te Okegem op 9 juli 1920 en aldaar in de Heer ontslapen op 20 oktober 1988, voorzien van de Kristelijke Ziekenzalving.

Lid van de Koninklijke fanfare.
Oud-strijder 1940-1945.

"Van het concert van het leven krijgt niemand een programma".

20 okober was een grijze dag, in alle betekenissen van het woord. Ons vader werd ons ontnomen, heel onverwacht, veel te vroeg. Wij hadden samen nog zoveel plannen, grote en kleine. Alles ging zo goed, misschien te goed om lang te mogen duren.

Vader had alles mee om na een leven van hard werken samen met moeder te genieten van een moole oude dag, om te doen wat hij graag deed, op zijn eigen gestadig ritme, op zijn eigen rustige manier.
Hij hield ervan zijn dieren te verzorgen, zijn hof proper te leggen, andere karweien uit te voeren. Hij zat nooit stil..., of toch wel, 's avonds om het resultaat van zijn arbeid te schatten, om plezier te hebben van de schapen die graasden aan zijn achterdeur, om een stukje muziek te spelen, want de fanfare lag hem nauw aan het hart, een liefde die hij ook op ons overbracht.

Hij was geen man van grote woorden, zijn vaderliefde was een zwijgzame liefde, die er eerder op gericht was dat voorbeelden trekken en woorden slechts wekken.

Zijn inzet voor moeder, meter en familie was groot, heel zijn levenswijze op diep christelijk vertrouwen. Hij was er steeds als we hem nodig hadden.

Wij verliezen een steun, onze raadsman, een voorbeeld.

Vader, wij weten dat uw programma nog niet voltoold is, maar gesterkt door uw voorbeeld zullen wij samen met moeder verder leven en werken alsof u er nog bij bent.

Liefste Peter, wij zullen U missen, wij hebben niet de kans gehad uw inzet voor ons veelvuldig terug te geven. Wij zullen trachten door onze liefde het leed voor meter draaglijker te maken. Wij vergeten U nooit U was de beste, de bovenste beste.

De families

VERNAILLEN, VAN ISTERDAEL,
BAEYENS en VAN DER DONCK

danken U voor de blijken van medeleven in hun rouw.

Druk. Excelsior - koster - Okegem
Begrafenissen VAN HOLSBEEK
Denderleeuw

voelden je kinderen, en vooral je kleinkinderen zich geborgen in de schaduw van "peter Urbain".

We weten het, je wou nog zoveel doen, je wou met muziek, je duiven en je wijn nog zoveel mensen helpen en gelukkig maken en nog veel tijd besteden aan uw gezin waar vooral uw kleinkinderen de volle aandacht genoten.

Gods wegen zijn niet te doorgronden. Het mocht echter niet zijn; stilaan begaven je krachten, ze waren aangevreten door dat onzichtbare iets dat men "ziekte" noemt. Als we vandaag als muzikant, als familie of vriend even achterom kijken en ons leven overzien, dan voelen we diepe dankbaarheid. Urbain, we danken U voor al het goede dat U voor ons gedaan hebt. We danken U voor de vele blije uren die we met U mochten beleven. We danken U voor al de keren dat we succes hebben gehad, we waren er zo gelukkig mee. We danken U voor al de vriendschap die we hebben ondervonden, het heeft ons zo verrijkt. We danken U voor al de wijze raad die we mochten ontvangen, we hebben er zoveel van geleerd.

Afscheid nemen is misschien de moeilijkste opdracht die een mens voortdurend te verwerken heeft zolang hij leeft. Afscheid nemen van geliefde mensen wil zeggen: aanvaarden wat pijn doet, er doorheen groeien zonder vanbinnen dood te gaan en een dankbare herinnering overhouden om verder mee te leven. Niets is zekerder dan dat we allen zullen sterven; niets is echter minder zeker dan het uur.

Urbain, jij hebt dit tijdelijke bestaan geruild tegen de eeuwige rust. Mocht je verdere leven gedragen worden op de hemelse tonen der eeuwigheid.

Het bestuur en de muzikanten

ERELEDEN WERKJAAR 1999

In 1999 leverden volgende leden een bijzondere inspanning om de financiële situatie van de heemkundige kring op een gezond peil te houden. Het bestuur dankt hen daarvoor zeer hartelijk.

Baeyens Irène, Stavele
Boriau Albert - Van Audenhove, Okegem
Timmermans Paul, Gent
Van Isterdael Walter, Sint-Katharina-Lombeek
Vernaillen Achiel - Van den Spiegel, Okegem
Vernaillen Rita, Ninove

Anthoens Achiel, Okegem
De Dobbeleer André, Okegem
De Ridder Marcel, Denderleeuw
Derideaux Lodewijk, Pamel
De Roeck Rudi, Roosdaal
Eylenbosch Cyriel, Okegem
Mertens Georges, Denderleeuw
Ronsijn Paul, Okegem
Strubbe Neron - Hellinckx, Ninove
Van der Weën Petrus - Jacobs, Okegem
Van Isterdael Jan, Okegem
Van Laeren Maria, Brussel
E.H. Van der Speeten Maurice, Melsele
Van Snick Gilbert -De Bodt, Okegem
Van Snick Roger, Meerbeke
Vernaillen Dirk, Eke
Vernaillen Joris, Okegem
Vernaillen Piet, Okegem

Van den Spiegel Urbain - Van Damme, Okegem
Wittenberg Irene, Okegem

Appelmans Victor, Okegem
Asscherickx Guido, Denderleeuw
Cosijns Maurits, Okegem
De Rijck André - Vernaillen, Appelterre
Herssens Oscar, Ninove
Pauwels - De Smet, Aspelare
Servranckx Johny - Van de Perre, Okegem
Van Neygen Ernest - Van der Speeten, Groot-Bijgaarden
Wittenberg Greta, Drongen

Agneessens Wim - Van de Velde, Antwerpen
Allard Jozef, Okegem
Baeyens Odilon, De Pinte
De Bodt Chris, Okegem
De Brabanter Marcel, Okegem
De Clus Jacques, Okegem
De Coster Paul, Ninove
De Deyn Jan, Kruibeke
De Deyn Lieve, Okegem
De Kimpe, Okegem
De Leeuw Jean, Okegem
De Roeck Hugo - Gies, St.-Kwintens-Lennik
Delagey Paula, Okegem
Fosselle Leo - Van den Bosch, Aalst
Gies Cyriel - Van Droogenbroeck, Brakel
Helpers Gilbert, Okegem
Helpers Lisette, Denderhoutem
Helpers Raymond, Liedekerke
Janssens Jozefien, Okegem
Janssens Roger, Brussel
Lievens Marcel Robert, Kerksken
Minner Alfons, Okegem
Praet Lucien, Okegem
Reynaert Georges - Marcoux, Okegem

Sanders Luc, Liedekerke
Sertin Celestine, Okegem
Servranckx André, Okegem
Servranckx Luc - Van Isterdael, Okegem
Triest Achilles - Van Gucht, Ninove
Van Cauteren Marc - Vernaillen, Okegem
Van de Perre Gilbert, Okegem
Van den Borre Marc, Roosdaal
Van den Bossche Simonne, Okegem
Van der Perre Christiane, Okegem
Van der Speeten Alfons, Sirault
Van Santen Frans, Okegem
Vernaillen Jozef Leo, Ninove
Vernaillen Theo, Okegem
Vleeschouwer Roland, Okegem
Wijnant J., Liedekerke

E.H. Callebaut Alfons, Okegem
De Leenheer Celestine, Okegem
Eylenbosch Leonard, Okegem
Helpers Helena, Denderhoutem
Helpers Marie-Louise, Denderhoutem
Van Herreweghen Gerard, Gent

INHOUD

Okegemse plaatsnamen: namen van wegen en waterlopen 65
Herman Van Isterdael

Ik heb een lief te ... of de herkomst van huwelijkspartners te Okegem (1602-1850) 84
Herman Van Isterdael

De Okegemse bibliotheek 91
Herman Van Isterdael

Herinneringen aan de boekerij van Okegem 92
Patrick Praet

In memoriam priester Petrus Maurits Van der Speeten . . 97
Jozef Van der Speeten

In memoriam Urbain Van den Spiegel 103
Etienne Vernaillen

Ereleden werkjaar 1999 106